

mæssige udvikling, men som også kan være oprindelige omstændigheder - indgår allerede i dag ved vurderingen af, om permutation kan tillades efter den gældende arvelovs § 69.

Det foreslås endvidere, at bestemmelsens gennemførlighed og hensigtsmæssighed udtrykkeligt nævnes i loven som hensyn, der kan indgå ved en afgørelse om permutation, sml. herved reglerne om tvangspermutation i fondslovens § 33, stk. 1, og lov om erhvervsdrivende fonde § 49, stk. 1.

Endelig bør hensynet til arvingen som hidtil tillægges vægt ved vurderingen af, om der kan ske permutation. Dette hensyn er også fremhævet i den gældende § 69.

I praksis efter den gældende arvelovs § 69 lægges der betydelig vægt på, om testator, hvis denne havde kunnet forudse de ændrede forhold, der har dannet grundlag for ansøgningen om permutation, selv ville have truffet en anden beslutning. En tilladelse til permutation får i disse tilfælde karakter af en udfyldende fortolkning af testamentet, der så vidt mulig skal udtrykke testators vilje.

Den udvidelse og uddybning af permutationsbestemmelsen, der foreslås i stk. 1 og 2, vil samlet set indebære, at der i praksis bliver mulighed for at tillade permutation ud fra en bredere skønsmæssig overvejelse, end det er tilfældet efter Justitsministeriets praksis i medfør af den gældende arvelovs § 69. Hensynet til testators vilje vil ikke fremover skulle tillægges helt den samme vægt ved vurderingen af, om der kan ske permutation.

Selv om forslagene til stk. 1 og 2 tilsigter at indebære en lempelse i forhold til praksis efter den gældende arvelovs § 69, vil praksis efter denne bestemmelse dog fortsat have betydelig værdi.

Stk. 3 svarer med en enkelt sproglig modernisering til arvelovens § 69, stk. 2, der ikke har givet anledning til problemer i praksis. Har testator indsat nogen til at påse overholdelsen af en bestemmelse om anvendelsen af eller rådigheden arven, kan ændring ikke ske uden den pågældendes samtykke, medmindre særlige omstændigheder taler for det.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 17.2 og 17.3.

Til kapitel 16

Kapitel 16 handler om dødsgaver mv.

Til § 93

Bestemmelsen viderefører den gældende arvelovs § 70 med enkelte ændringer og har ligesom den gældende bestemmelse til formål at fastslå, at livsgaver

falder uden for reguleringen i arveloven, og retspraksis efter arvelovens § 70 om afgrænsningen mellem dødsgaver og livsgaver vil fortsat være vejledende. Gensidigt bebyrdende aftaler er som hidtil ikke omfattet af bestemmelsen, medmindre der foreligger et gavemoment.

Stk. 1 handler om de såkaldte dødsgaver (nr. 1) og gaver, der gives på et tidspunkt, hvor giverens død må anses for nært forestående (nr. 2), og fastlægger de nærmere formkrav og kompetencekrav for ydelse af gaver af denne karakter.

Stk. 1, nr. 1, svarer med sproglige ændringer til den gældende arvelovs 70. Med henblik på at understrege, at en døds gave er en ren dødsdisposition og ikke indeholder et aftaleelement foreslås det, at udtrykket "gaveløfte", der anvendes i den gældende arvelovs § 70, erstattes af udtrykket "gave".

Stk. 1, nr. 2, indebærer en begrænset udvidelse af dødslejebegrebet i den gældende arvelovs § 70, idet reglerne om testamenter efter forslaget skal anvendes på gaver, der er givet kort før giverens død på et tidspunkt, hvor døden måtte anses for nært forestående, og giveren var klar over dette. Bestemmelsen medfører, at det må afgøres ved en konkret bevisbedømmelse, om døden måtte anses for nært forestående, og om giveren var klar over dette. Giverens forestilling herom bør sammenholdes med de foreliggende oplysninger om omstændighederne i forbindelse med sygdommens karakter og forløb. Det må i øvrigt overlades til retspraksis at fastlægge det nærmere indhold af kravet om, at giveren skal forudse sin død som nært forestående.

Det afhænger ligeledes af en konkret vurdering, om gaven reelt er udtryk for en gave fra dødsboet, eller om giveren snarere realiserede en allerede eksisterende plan om at yde en livsgave. I vurderingen indgår en bedømmelse af givers og modtagers forhold og også af arvingernes forhold, hvis de tidligere har modtaget tilsvarende gaver. Endvidere vil gavens art og værdi naturligvis spille en rolle.

En gave, der gives på et tidspunkt, hvor giveren urigtigt anså sin død for nært forestående, men uden iagttagelse af testamentsreglerne, kan formentlig kræves tilbageleveret efter læren om urigtige forudsætninger. Hvis giveren ikke kræver gaven tilbageleveret, er der tale om en livsgave.

Det forhold, at en gave omfattes af stk. 1, nr. 1 eller 2, indebærer, at testamentsreglerne skal være iagttaget. Dette gælder bl.a. reglerne om testamentsformerne og reglerne om testationskompetencen, herunder navnlig respekten af tvangsarvereglerne. Henvisningen til testamentsreglerne omfatter også bestemmel-